

ЗАМАН

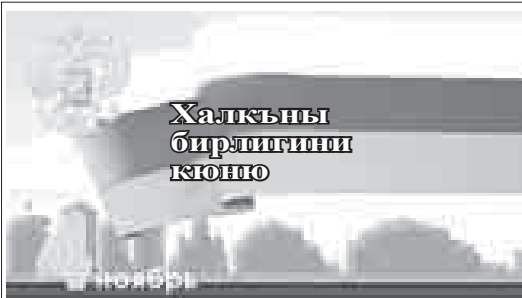
Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Халкыны бирлигини кюнню

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Коковну Халкыны бирлигини кюнню бла А Л Г Ы Ш Л А У У

Къабарты-Малкъарны хурметли жамауаты!

Сизни Халкыны бирлигини кюнню бла алгышлайма!
Бу байрам халкыбызны Ата журтну къадары, аны уллу жетишимледен, кыйын сынауладан бла жигит хорламладан толу тарыхы бла айырымалыкъ байламлыгыны белгисиди. Ата журтха жорекден келген сиймеклик, аны къорууларга хазырыкъ не заманда да къыралыбызны жалынчаксызлыгыны бла азатлыгыны ышангылы мурдору болуп келгендиде. Жаланда тууган жерге кертичилики эмда халкыны бирлигини хайырындан къолдан келгенди россейли къыраллыкны сакъларга. Бююнлюкде да, къауғылы, къоркъуулу заманда, бизни борчубуз - бирликини бла биригилюкню хазналы төрелерини кюлендириудю, Россейни кеп миллетли халкыны бла бирге деменгиле, жашнагъан къыралны къурауду.

Барыгызга да саулык, жетишимле, насып эмда монглык тежейме.

Байрам

Тюрлю-тюрлю миллетлени эмда динлени келечилерини шүёхлукъларыны, бир бирге хурметлерини белгиси

4 ноябрь Россейде не байрам болганын бир юч-тёрт жыл мындан алгъа кепле билген да этмей эдиле. Алай бююнлюкде уа ол кенг белгиленген къууанчладан бирине айланганды.

Тарыхны сийгенле уа ол 1612 жылда Москва душмандан къорууланганына аталганын биледиле. 4 ноябрьде (эски орузламагъа кёре 22 октябрьде) халкъ аскерле, Козьма Мининни бла Дмитрий Пожарскийни башчылыкларында Кятай-городну полякы душманладан къоруулагандыла.

Алай бирле уа бу кюнню совет жыллада 7 ноябрьде белгиленген Октябрь революцияны байрамы

бла къатышдыра эдиле. Аны уа совет жыллада кенг белгиленгендиле. Халкъ анга юйренчек болуп, къыралны политика мурдору алышынганына, СССР чачылганына да къарамай, революцияны къууанчын этген сунгандыла. Алай бююнлюкде уа бу эки кюн бир бирлери бла байламлы болмагъанларын ангылайдыла, байрамны тозаты уа адамланы ауузларындады.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къырал жумушпа

Юрий Коков Регионланы айнытыу жаны бла правительстволу комиссияны жыйылыуна къатышханды

Тюнене Москвада РФ-ни вице-премьери Дмитрий Козак Регионланы айнытыу жаны правительстволу комиссияны жыйылыуун бардырганды. Аны ишине КъМР-ни Башчысы Юрий Коков да къатышханды.

Кенгше 2018 жылга регион бюджетле бирге келиширча этиу жаны бла къошакъ мадарла, РФ-ни субъектлерини бюджетлерини кредитле төленмей жыйышдырылган борчларын азайтыу жаны бла келишимлени жорукълары, социал сфераны бла экономиканы айнытыуда артыкъда уллу жетишимле болдурган регионлагъа федерал бюджетден трансфертле халда грантла эмда бюджетни тенг болурун жалчытырга дотацияла

бериуну болумларын сюзгендиле.

31 октябрьде РФ-ни Правительствосуну башчылары бла тубешиуонде Россейни Президенти Владимир Путин регионланы бир къауумуна, ол санда Къабарты-Малкъарга да, федерал бюджетден энчи халда кредит берирге оную этген эди. Ол ахча рынок борчуну бир кесегин төлерге эмда коммерция ёнкюкню кеси фаидаларыны жартысындан озмагъан ёлчемге жетдирирге деп бериледи.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

СЫЙ БЕРИУ

Къайсынны журту тазалыкъга, ариулукъга, ачыкълыкъга итиндиреди

КъМР-ни халкъ поэти, Ленинчи сауганы, СССР-ни, Россей Федерацияны да Къырал саугаларыны лауреаты Къулийланы Къайсын тууганлы 100 жыл толганына аталган тубешиуле закийни тууган журтунда Огъары Чегемде Эл-Тубюнде да бардырылгандыла. Ол кюн кюнчук тийгенликге, тауладан урган салкъын аязчыгъа сезиле эди. Эллиле былайга танг эрттесинден окъуна кеп санда жыйылгандыла.

Поэтни юйюню къатында жер сайлап, бу тийрелени суратларын ишлей турган жаш тиширью кесине эс бурдурмай къоймай эди. Художник, поэт эм паралимпиялы спортчу Мария Загорская бу жерлени энчи кючлерин, илхам берген къарууларын белгилегенди ушагъыбызда. «Мында назму тагъарыгъын, сурат жазарыгъын келеди. Къулийланы Къайсынны чыгъармачы-

лыгын бек сиеме, бу журтха биринчи келгенме, алай энди уа илхам излеп бери къайтханлай турлукъма», - дегенди ол.

Тубешиуле «Ташда китап» хунагъа гюлле салыудан башлангандыла, ызы бла жыйылганла поэтни юйюне атлангандыла. Жолну узунуна адамла Къайсынны

мермерде жазылган ёмюрлюк тизгинлерин окъуй баргъандыла. Хар ташха уллу эс буруп, кесини оюмун бизге Дюсен Касеинов, Тюрк культураны халкъла аралы организациясыны («Тюркской») генеральный директору, да билдиргенди:

Ахыры 3-чю бетдеди.

Тюрлю-тюрлю миллетлени эмда динлени келечилерини шүөхлукъларыны, бир бирге хурметлерини белгиси

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Жангы кырал байрам кыалай тохташдырылганды? 2004 жылда Россейни Патриархы Алексий II Динле аралы советде XVII ёмюрде Россейин тарыхында кыйын кезиуледен бирин, полякты душман аскерлеге кыажу урушда халкыны батырлыгынын адамланы эслерине салгырга кереклисин айткан эди.

Ызы бла 2005 жылда РФ-ни Президентни Владимир Путин аскерчилени жигитликлерини хурметине 4 ноябрьни Россейин халкъларыны бириккелерини байрамына белгилеге, аны солуу кыонге бурурга деген Указга кыол салганды. Алай бла ол уллу кыралыбызда жашаган кеп миллетлени бла халкъланы, тюрлю-тюрлю динлени келечилерини шүөхлукъларыны, бириккелерини, бир бирге этген хурметлерини белгиси болганды.

Байрамга кыалай тубейдиле? Россейге ёмюрлени тереинден бери тюрлю-тюрлю кыйынлыккалга кынара, душманлага кыажу туруп, жалынчаксызлыгынын сакъларга кеп кере туюшкенди. Кыралыбызга кыйын заманда уа халкь биригип, душманна кыажу турганды. Алай эсе уа, 4 ноябрьде битеу даулашла, бир бирге келкылдыла унутулурга керекдиле. Байрамны баш магыанасы да ма олду.

Кыуанч а концертсиз, саугь-асыз болмайды. Кыралыны регионларында бу кюн митинге, маршла, концертле, жандаруурлык акцияла бардырыладыла. Ол санда Кремльде РФ-ни айнытууга уллу кыйын салганланы кырал саугьала бла белгилей-

диле. Быллай тубешиуле регионлада да бардырыладыла, ол санда Кыабарты-Малкьарда да ити тереге айлангандыла.

Шимал Кавказны республикалары уа бу кыуанча энчи жумушланы хазырларга керешуочудоле. Сёз ючюн, 2014 жылда жаш тёлуюно башламчылыгы бла «Бир гимн – бир кырал» деген акция бардырылган эди. 4 ноябрьде субъектлени ара шахарларынын орамларында халкь жыйылып, кюндюз 12 сагьатда барысы да Россейни эмда кеслерини регионларыны гимнлерин айтхандыла. Ол а кыралыбызны халкъларыны бириккелерини энта бир белгиси болганды.

Былтыр а Грозныйде «Чеченни журеги» деген межгитни алында майданда кыуанчлы митинге 18 минг адам жыйылган эди. Ала барысы да бирге Россейни эмда Чеченни гимнлерин жырлапгандыла. Черкескеде уа митинге жыйылганла шахарны мэриясындан Театр майданга дери жаю баргандыла. Аланы колларында Россейин байрагы бар эди – аны узунлугу 30 метрден аслам болганды.

Дагыстанда уа байрамга аталып женгил атлетикадан эришуле кыуралган эдиле. Анга эки мингден аслам адам кыатышханды, хорлаганлага уа эзде кыалык саугьала берилгендиле.

Кыуанчча Кыабарты-Малкьарда жарык тубейди. Сёз ючюн, анга аталып, республиканы бек уллу эллеринден биринде Кёндөленде Улуу Ата журт урушха кеткен элчилени хурметине эсгерте ачылган эди. Анда 756 жигитни таукьуму жазылды, ол КьМР-де бек уллу мемориалдан

бириди. Аны кенлиги 4,6 минг квадрат метрге жетеди.

2013 жылда уа республиканы жаш тёлуюно сейирлик акция бардырганды – «Нёгеринге – конфет. Ышар, Россей!». Школланы окуучулары, студентле да Нальчикни орамларында адамланы татлы ашарыкыла бла сыйлаган эдиле. Быллай ачык иш а адамланы кёллерин кётюрмей кыймаганды.

Хар жылдан да кыуанчны чеклеринде жангы жумушла кыураладыла. Сёз ючюн, быыл «Уллу этнография диктант» деген акция бардырылганды. Анга РФ-ни инсанлары эмда тыш кыраллада жашаганла да кыатышырга эркин эдиле. Бу акция уа жамаутаны Россейде жашаган халкъларыны тарыхларыны, культураларыны, адет-тёрелерини юслеринден билимлерин ачыкларга онг бергенди. Аны эсеплери келир кюнде чыгарылыкыдыла.

Кыабарты-Малкьарда бу акцияга жоуден аслам адам кыатышханды. Диктант Мальбахов атлы миллет библиотелада ётгенди. Кеслерини билимлерин сынарга уа жамаут уа бирге власть органланы келечилери да келген эдиле. Диктантта 30 соруудан бири Кыабарты-Малкьар бла байламлы эди: «Россей бла ёмюрлеге» деген эсгерте кыайда орналынды?

4 ноябрьде уа Нальчикде Кырал концерт залны аллында митинг бла концерт бардырылыкыдыла. Кыуанчлы ишле 12 сагьатда башландырыкыдыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима
хазырлаганды.

СЮЗЮ

Кыыш суукьлада апчымаз ючюн, алгьадан окьуна тынгылы хазырлан

Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясында бардырылган коллегияда шахар молкноу кыш кезиуге хазырлау эмда «Шёндюю шахар тийре» деген программа муниципалитетде кыалай бардырылганыны юсюнден сёлешиингенди, деп билдиргендиле мэрияны пресс-службасындан.

Администрацияны башчысыны орунбасары Анатолий Тонкогон билдиргенге кёре, сагьанылган кезиуге хазырланыну чеклеринде кеп иш тамам этилгенди. Сёз ючюн, жети мекьамда сууну жылытхан оборудование жангытылганды, он кеп фатарлы юйюно башлары жангьдан жабылгандыла. Дагыда инженер коммуникациялага ремонт этуу жаны бла да аслам мадар этилгенди.

«Кыабарты-Малкьар Республикада кеп фатарлы юйде барысы да хайырланган ырысыкыга 2014-2043 жылланы чеклеринде тынгылы ремонт этуу» деген программаны бийылдан башлап 2019 жылга дери белгиленген кесегин толтуруу умьуда бийылны ахырына дери онсегиз юйде 36 лифтни алышындырырга, эки юйюно башларын бла кыабыр-

гьаларыны тыш жанларын да жангытырга керек боллукьду. Аны бла бирге юйлени эмда общежитлени ичинде газ сетьле эмда башха оборудование техника излемлеге келиширча мадар да этиледди.

Жыйылыуда айтылганыча, жылыуу бла жалчытуу бийыл биринчи октябрьде башланганды; социал объектеге исси суу ол кюн жиберилгенди, башха хайырлануучулага уа, ол санда юйлеге да – 16 октябрьде. Аны бла быллай сетьле эмда таза суу, канализация, электрокоук коммуникацияла да кыышха толусунай хазырдыла, деп айтырга боллукьду.

«Шёндюю шахар тийре» деген программа бийыл кыалай бардырылганыны юсюнден мэрияны Жашуа журт-коммунал молк эмда тапландыруу управлениасыны техника бёлюмоню таматасы Мурат Карданов билдиргенди. Докладчы айтханга кёре, анга кыатышырга суйгенледен 179 заявка келгенди. Адамла барысы да ала жашаган кеп фатарлы юйлени арбазларында тапландыруу ишле бардырылганын дурус кёргендиле, кыошакь халда кир-кипчик жыйыуучу контейнерле орналган жерлени тап халга келтирирге эмда терекчикле бла юлкюле салынырларын да тилегенди-

ле. Шёндю аллай тийреледе тереклени артык бутакларын кесип кетириу, кийген чыракьланы алышындыруу, бордюрла орнатуу эмда асфальт салыоча жолчукьланы хазырлау ишле бардырыладыла. Сёз ючюн, 37 арбазда уа асфальт толусунай жангыртылганды.

Мурат Карданов бу программаны келир жылдан башлап 2022 жылга дери бардырылыкь кесегини проекти жарашдырылганын, ол жамаут сюзюуге чыгарылганын билдиргенди. Анга кыатышырга суйгенледен заявала алынып бошалгандыла. Жамаут сюзюуден сора тийишли комиссияны кенгеси бардырылыкьды, программа да анда кыабил этилликди.

Коллегияны ахырында, мында кётюрюлген темаланы юсю бла тийишли рекомендацияла этилгендиле. Сёз ючюн, Нальчикде жылуу бла жалчытуучу компанияга ишинде бир тюрлю кемчилик болмазча кьолдан келгенин аямазга, аварияла болсала уа, аланы мычымай кетериге кереклиси эсгертилгенди. ЖКХ-га уа авария-диспетчер службаланы ишлерин тынгылы кыурарга кереклиси айтылганды.

Басмага УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлаганды.

Кыабарты-Малкьар Республиканы кырал саугьалары бла саугьалауно юсюнден Кыабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Ишлеринде жетишимле болдургьанлары эмда кеп жылланы бет жарыкьлы урунганлары ючюн

Кыабарты-Малкьар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугьаларга

БЕЛИМГОТОВ Борис Хусеновичи – бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Кыабарты-Малкьар кырал университет» федерал кырал бюджет билим беруу учрежденияны госпитальдагы хирургия кафедрасыны преподавателин; сыйлы атла атарга:

«Кыабарты-Малкьар Республиканы сыйлы врачы»

ИВАНОВ Владимир Ивановичевиче – Россей Федерацияны Ич ишле министрствосуна «Нальчик» санаторий» федерал казна учреждениясыны уролог врачына,

«Кыабарты-Малкьар Республиканы саулукь сакьлауно сыйлы кьуллукьчусу»

СОКМЫШЕВА Бронислава Борисовнага – Терк муниципал районну ара район больницысы» кырал бюджет учрежденияны тамата медсестрасына,

«Кыабарты-Малкьар Республиканы культуурасыны сыйлы кьуллукьчусу»

БОРЦОВА Хайшат Жажетовнага – «Нальчук» сабий жаш тёлю маданият-жандауурлукь общество» жамаут биригуно таматасына

Шинкарева Наталья Петровнага – «Кыабарты-Малкьарны китап суйген-

лени обществосу» жамаут организацияны башчысына,

«Кыабарты-Малкьар Республиканы билим берууно сыйлы кьуллукьчусу»

ГЕЛЯЛЛАНИ Ибрагимни кызы Ариукага – бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Кыабарты-Малкьар кырал университет» федерал кырал бюджет билим беруу учрежденияны орус тил эмда тилин тинтиу кафедрасыны профессоруна,

«Кыабарты-Малкьар Республиканы эл мюлкюно сыйлы кьуллукьчусу»

КАСКУЛОВ Хамидби Каралбиевиче – «Бахан муниципал районну жер-жерли администрациясыны эл молк, аш-азыкь эмда жер бла байламлы халла жаны бла управлениасы» муниципал учрежденияны таматасына,

«Кыабарты-Малкьар Республиканы халкыны жумушла бла жалчытуу сферасыны сыйлы кьуллукьчусу»

КУБАТИЕВ Адиль Адбиевиче – «Курорт «Эльбрус»» больницасы» кырал бюджет учрежденияны тамата медсестрасына, «Кыабарты-Малкьар Республиканы физкультурасыны бла спортноу сыйлы кьуллукьчусу»

ЧЕЧЕНЛАНИ Хусеинни жашы Алиеге – Черек муниципал районну кыошакь билим берген «Сабий-жаш тёлю спорт школ» муниципал казна билим беруу учреждениясыны тренерине-преподавателине.

Кыабарты-Малкьар Республиканы Башчысы Ю.КОКОВ
Нальчик шахар, 2017 жыл 30 октябрь, №140-УГ

Кыабарты-Малкьар Республиканы кырал саугьалары бла саугьалауно юсюнден Кыабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Кеп жылланы ахшы ишленгери эмда Кыабарты-Малкьар Республиканы басма органларын айнытууга кыйын салганлары ючюн сыйлы атла атарга:

«Кыабарты-Малкьар Республиканы сыйлы журналисти»

БИТОКОВА Нелля Абилевнага – «Битеуроссей кырал теле- эмда радио беруулени компаниясы» федерал кырал унитар предприятияны филиалыны – «Кыабарты-Малкьар кырал теле- эмда радио беруулени компаниясыны» тематика программаланы хазырлаган эмда эфирге чыгарган бёлюмоню редакторуна

ХАМТУЕВ Кадр Тохтамышевиче – Кыабарты-Малкьар Республиканы «КБР-Медиа» кырал казна учреждениясыны кыабарты-Малкьар кырал теле- эмда радио беруулени компаниясыны» телевизионе жангылыкьла жаны бла службаны продюсерине.

Кыабарты-Малкьар Республиканы Башчысы Ю.КОКОВ
Нальчик шахар, 2017 жыл 31 октябрь, №142-УГ

Къайсынны журту тазалыкъыга, ариулукъыга, ачыкълыкыга итиндиреди

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Къулий ууну тизгинлери манга энчи магъаналы болгъанларын чертирге излейме. Къайсын – мени атамы тѳлюсюдо, ала хар сѳзлери да акъыллыкъдан толган фронтчуадыла. Атабыз бизни сабилгибизден юйретгенди, ѳгенибизден сора, Къайсынны

борчубузду. Аны себепли биз, урушдан сора туугъан сабийле, туудукъларыбызга хапарлагъанлай туургуа керекбиз. Бизни насыбыбыз тутханды кѳп затны аталарыбыздан, андан сора да, Къулийланы Къайсынча, Мустай Каримча, Расул Гамзатовча постледен эшитирге. Ала бек шѳх эдиле, бир-бирлерине билеклик эте да билгендиле,

Къулийланы Къайсыннга жораланган россей тѳбешиуледен сора аллай ишле халкъла аралы кенглике да бардырыллыкъларын да белгилегенди Дюсен Касеинов. «Биз Тюркде поэтни хурметине эсгертиме сюер умутлубуз, адамла быллай кюнде аны Ата журтундан узакъ жерледе да, алайга келип, акъылманны эсгерирча», - дегенди Касеинов.

Геннадий Иванов, поэт, Россейни Жазыучуларыны союзуну правленини биринчи секретары, Къулий ууну чыгъармачылыгыны юсюнден сѳзюм айтханды.

- Башха-башха изданиялада ишлей, кѳп жылланы миллет адабиятланы тинтгенме, аны себепли миллет республикаланы авторларыны аслам чыгъармаларын окугъанма. Къайсын, аны чыгъармачылыгы бирси авторланы, ол санда аны шѳхлары Давид Кугультиновну, Расул Гамзатовну, Мустай Каримни, чыгъармачылыкъларындан башха тюрлорекди. Аны лирикалы фахмулулугу энчиди. Инсан лирикасы, сѳймек лирикасы, пейзаж лирикасы да барды. Аны ич дуниясы алай назик эди, къарны жаугъанын кѳрмей окуна, ол аны юсюнден жазса, бир сейир, башхалага ушамагъан интонациясы болгъанды.

Закий халкъла аралы даражалы поэт болалгъанды. Нек

дегенде ол инсанни бу дуняда жерини юсюнден сагъыш этгенди, философия соруулага жууапла излегенди, къыйын аны бла бирге женгил вопросланы теренинден ангылап, аланы тынч сѳзле бла ангылаталгъанды: урушла нек болгъандыла, сабий нек жияйды, адамла жашауну хар кезиуон багъалап къууанырга тийиш-лисин нек унутхандыла.

Жаш заманында аны назмуларын окууй, мен аланы жашау къууандыргъан женгил къадарлы инсан жазгъан суна эдим. Артада уа аны керти къадарын, халкъына тышген сынауланы юсюнден билгендимде ангылагъанма ол деменили поэт эм инсан болгъанын. Ол кесини жюрек термилиулерин жарыкълыкыга буралгъанды, кѳтюрюлюге, жашауну хар ке-

зиуонде адам къууанч сынарча таукеллендириуге, - дегенди Иванов.

Къулийланы Къайсынны чыгъармачылыгын багъалагъан юч жюз къонакъ жыйылгъанды поэтни гитче ата журтунда. Кѳп жылы сѳзле эм эсгериуле болгъандыла, назмула эшитилгендиле. Бай аш къангала да жасалып эдиле, келгенле исси шорпа ичип, жумушакъ бишген этни татыуун кѳргендиле, хар къонакъга энчи эс бѳлюннгенди. «Не заманда да алай болгъанды, Къайсын жарыкъ къонакъбай эди, бюгюнню кюн да тюз аллай жарыкълыкыдан толупду», - деп белгилегенди поэтни Юйю-музейини директору Къулийланы Фатима.

УЯНЛАНЫ Фатима.
Суратла авторнуула.

назмаларын билгенбизден сора, аны кесини, къадарыны юлгюсюнде инсан кесини журтун, халкътын къалай чекис сюерге боллугъун шарт ангылагъанбыз.

Закийча инсанланы чыгъармачылыкълары бизни тохташуубузда уллу магъананы тутханды эмда бусагъатдагы жаш адамла да аны юсюнден аслам билрча этерге бизни

бусагъатда литераторлача тѳююл эдиле.

Баям, урушну жели аталарыбызны тѳлюсюн бирикдиргенди. Аланы бир-бирлерине энчи кѳз къарамлары, энчи шѳхлукъ сезимлери болгъанды. Жаш къалам къарындашларына уа ала къаллай билеклик эте билгендиле! Эндиги тѳлюле аладан кѳп затха юйренгенлей турурга тийишлидиле».

КЕНГЕШ

Гитче эмда орта предпринимательствога жер-жерледе да дайым себеплик этип турурга тийишлиди

Къабарты-Малкъарны муниципалитетлерини Советини ассоциациясыны (АСМО) бу кюнде бардырылган кенгешинде талай темала сюзюлгендиле. Аланы арасында гитче эмда орта предпринимательствога себеплик этиуге, бу жаны бла муниципалитетде иш не халда болгъанына энчи магъана берилгенди. Жыйлыууга АСМО-ну правленини председатели Максим Панагов, республиканы Башчысыны администрациясыны таматасыны орунбасары Сарбашланы Светлана, министрволаны, ведомстволаны, жер-жерли администрацияланы башчылары бла келечилери эм башхала къатышхандыла.

Республикада жер-жерли самоуправление органланы гитче эмда орта предпринимательствону айнытуу жаны бла борчларыны эмда бу сферада болумну юсюнден КъМР-ни экономиканы айнытуу министрини орунбасары **Ольга Белецкая** доклад этгенди. Ол айтханыча, бу бѳлюмню магъаналыгы регионну экономикасында бек уллуду, аны себепли анда къармашханланы ондурууга да аслам эс бурулады. Ол санда ахча, мюлк, информация эмда консультацияла бериле

Министрини орунбасары билдиргенге кѳре, бюгюнлюкде республикада 23815 энчи предприниматель барды, гитче эмда орта предпринимателаны саны уа 5386 болады. Алаага билеклик этер умутда КъМР-ни власть органлары Россей Федерацияны Экономиканы айнытуу, Шимал Кавказны ишлери жаны бла министрволла эмда гитче эм орта предпринимательствону айнытуу жаны бла Къырл корпорация бла байламлыкъла къурагъандыла. Республиканы Экономиканы айнытуу министрствосу да му-

ниципалитетле бла бирге тири ишлейди. «Россей Федерацияда 2014-2020 жылланы чеклеринде экономиканы айнытуу эмда инновациялы экономика» деген программаны гитче эмда орта предпринимательствога себеплик этиу жаны бла кесеги Къабарты-Малкъарда да бардырылады. Анга кѳре, битеу районлада эмда шахар округлада быллай бизнес бла корешгенлеге мюлк, финансла эмда

консультацияла бла болушлукъ бериледи, башха тюрлю мадар да этиледди. Сѳз юююн, республикада беш бизнес-инкубатор барды, алада битеу да 74 предприниматель ишлейди, хайырланууга берилирге боллукъ производстволу эмда офис отууланы саны уа 342 болады. Басхан райондагы агропромышленный бизнес-инкубаторча аллай учреждение уа саулай Россейде окуна жокуду.

Кредит алырга сюйген, алай банкга залогну толусунлай берирге онглары болмагъан бизнесменлеге да болушлукъ

этиледди. Аны бла КъМР-ни Гарантияла берген фонду корешеди. Быйыл ол юч предпринимательге 8,6 миллион сом багъасына поручительство этгенди. Аны хайырындан ала 25,5 миллион сом кредит алгъандыла. Дагыда, былтырдан башлап гитче эмда орта предпринимательствога микрокредитле бериле фонд ишлеп тебирегенди. Аны бѳлюмлери талай районлада да ачылгъандыла.

Ольга Белецкая билдиргенича, алаага жыллада республикага къырл жиберген тийишли субсидияла предпринимательлени кеслерине берилучю эдиле. Быйылдан башлаб а, энди ол ахча алаага себеплик этиу бла корешген институтлага (ол санда башында сагъынлыгъан фондлага) бериледи. Саулай алып айтханда, бу жылны аллындан бери алаага 52 миллион сом бѳлюннгенди.

Предпринимательге билеклик этиуге Кѳп жумушланы тамамлагъан арала (МФЦ-ла) да къошуладыла. Бизнесмен-

ле алада «бир терезе» деген амал бла кеслерини ишлери бла байламлы эки жюзден артыкъ жумушну тындырырга боллукъдула.

Россей Федерацияда субъектлени арасында инвестиция болумну ачыкълау жаны бла миллет рейтинг къуралгъанды. Министрини орунбасары айтханга кѳре, республикада аны бла байламлы бек кѳп иш этиледди, аны хайырландан регион саулай Шимал Кавказда алчылан санындады. «Инвестицияланы келтириуден сора да, бу болумну игилендириу жаны бла эм иги сынауланы хайырланууга эмда синдириуге да аслам эс бурулады», - деп къошханды Белецкая.

Ахырында жер-жерли самоуправление органланы келечилерин предпринимательге дайым себеплик этип турурга чакътырганды докладчы. Бегирек да аланы юйретиу программаланы, тюрлю-тюрлю тренинглени бардыруу бла шагъырейлендириге. Дагыда бизнес бла энди корешип башлагъанлаага информация неда консультацияла бла болушлукъ этерге кереклисин да белгилегенди ол.

Кенгешде дагыда къыралны Бюджет кодексине тюрлениуле синдириу жаны бла РФ-ни Финансла министрствосу жарашдыргъан законну проекти сюзюлгенди эмда РФ-ни юг регионларында муниципалитетлени Координация Советини алгъаракъда Кърым Республикада бардырылган жыйлыууну юсюнден да къысха сѳлешингенди. Районланы эмда шахар округланы таматаларына уа, башында кѳтюрюлген тема бла байламлы тийишли рекомендацияла этилгендиле.

УБАШЛАНЫ Мурат.
Сурат авторнуула.

Жетишим

Прохладначыланы
ётмеклерине - алтын майдал

Билдиргенибизча, алгъаракъ-лада Москвада «Алтын күз арты - 2017» деген агропромышленность кёрмюч къралгъан эди. Анга бизни республикадан жыйырмадан артыкъ предприятие бла компания къатышхандыла, ол санда Прохладныден ётмек бишириучю

завод. Алай бла аны акъ будай ундан этилген «Юбилейный» эмда къара будай ун кшошуп биширилген «Боярский» ётмеклери ючюн алтын майдал берилгенди. Ол а предприятие продукциясыны качествусу бийик излемлеге келишенин шарт кёрюзтеди, деп

билдиргендиле муниципалитетни администрациясында.

Бизни корр.

ЖОЛ

Келир жыл кёпюр хазыр боллукъду

«Кавказ» федерал жолну иелери Чегемде кёпюрню 2018 жылны ахырына дери тапландырырга муратлыдыла. Аны юсюнден бизге КъМР-де МВД-ны Жолда жюрюуну къркыуу сузлугъну кыйрал инспекциясындан билдиргендиле.

Чегем шахарны бла 2-чи Чегем элни араларында кёпюр осал халгъа келип, аны жабаргъа тюшгени ючюн былайда машинала кёп санда жыйылып, водителле заманларын, кырыуларын да къратадыла. УГИБДД федерал трассада къркыуу сузлукъну сакълар эмда тап халланы кърар ючюн Р-217 жолну иеси Упрдор «Кавказ» учрежденигъа былайда

болжаллы кёпюр кърару юсюнден эсгертиу этгенди. Управлениягъа келген жууапда аны ишлетиу хайырлы болмазлыгъы жазылды. Бююнюлукде кёпюрню тапландырууну жаны бла кыйрал контрактх къл салыннганды, проект хазырды, жууукъ кюнледе уа РФ-ни Главго-

экспертиза арасында аны тинтип, тийишли эсгертиуле этиликдиле. Кърулуш-монтаж ишлени 2018 жылны тёртюнчю кварталында бошаргъа, кёпюрню хайырланаргъа берирге план салыннганды.

Кыйрал автоинспекция федерал жолну бу кесегинде къркыуу сузлукъ-

ну жалчытыу, машинала ётерча мадарла таманду жаны бла ишни андан ары бардырлыкъды, деп чертендиле ведомствонун пресс-службасында. «Водительледен халгъа тюшюнюрлерин, былайда чырмауладан къртулургъа алыкъа онг болмагъанын ангыларларын тилейбиз. Зольск эм Бахсан районлада жашагъанлары уа Нальчикни тегерегине айланган жол бла хайырланаргъа, аны бла «Нальчик-Майский» трассагъа чыгъып, андан ары Къабарты орам бла келирге да онг болгъанын эсгертирге сюеме», - дегенди бизни ушакъ негерибиз

Басмагъа **ТИКАЛАНЫ ФАТИМА** хазырлагъанды.

ФЕСТИВАЛЬ

Баш мураты - адабият
хазнабызны сакъларуу

Шимал-Кавказ федерал округну келечилери 4 ноябрьде Россейни халкъларыны миллет литератураларыны фестивалына жыйыллыкъдыла. Тюбешиуле «Цветник» паркны, Лермонтов атлы галереяны, Опереттаны ставрополь кыйрал театрыны аллында гитче терек бахчаны, андан сора да, М.Ю. Лермонтов атлы кыйрал музей-заповедникни майданларында бардырыллыкъдыла.

Фестивальны программасында кыйрал эм республикалы библиотекалары фондларындагы чыгъармалардан къралгъан «Мой Кавказ - я перо твоих крыльев орлиных» атлы китап кёрмючле, СКФО-ну субъектлерини издательстволарыны «Книга нашего времени. Литературная палитра Кавказа» деген китап ярмаркасы, «Страна, звучащая стихами» эркин поэтика микрофон, саулукъларында чекленген онглары болгъанлагъа адабият майдан боллукъдула.

Проекте къатышханла эм кьонакъла прозачыла, поэтле, литература кесаматчыла, кыйралны башха-башха регионларын авторла бла тюбеширикдиле. «Лермонтовну тизгинлери Шимал Кавказны халкъларыны тиллеринде окъуйбуз» акция, орамда книготерапия (ачыкъ шахар тийреде окъуула) да къраллыкъдыла.

Андан сора да, художествову инсталляцияла кёрюзюлукъдюле, чыгъармачылыкъ коллективле хунерликлери бла къруандырылкъдыла, миллет ашарыкъланы кёрмючлери да ётерикди. Фестивальны баш мураты - россейли жамауатны бирикдирирге онг берген энчи культура хазнабызны сакъларуу эм айнытыуду.

Бизни корр.

Импортну алышындаруу

Кыйралны регионларына - жаратулу
алмаладан жюз минг тонна

Къабарты-Малкъар Россейни алмалы жерине бошдан саналмайды. Ол кыйралны регионларына жаратулу алмаладан жюз минг тоннадан аслам жиберликди.

Битеу да быйыл 170 минг тоннадан аслам кегет алыргъа белгиленеди. Ол а 2016 жылдан

эсе 25,7 процентге кёпдю.

Бююнюлукде республиканы кегетле сакъланыучу жерлерине бийик качествуу 55 минг тонна алма салыннганды - былтырдан эсе 32 процентге кёп.

КъМР-ни Эл мюлк министрствосуну билдирулерине кёре.

Жалчытыу

Токсуз кёп турмагъандыла

Иги кесек кър жаууп, аны юсюне уа къаты жел да ургъандан сора, Минги тауну тийресинде ток ызла тюзюлгендиле. Алай бла Азау, Чегет, Улуу-Гара-Суула талала, Терс-Кьол, Байдаво, Тегенеки элле толусунлай, Элбрус элни да бир кесеги токсуз кьалгъандыла.

Район электросетьелени специалистлери, энчи техниканы болушлугъу бла сау кюнню

ичинде ремонт ишле бардыргъандыла. Ол жерледе районну администрациясыны башчысы Залийханлы Къаншаубий да болгъанды. Бююнюлукде бар жумушла да тамамлангандыла. Социал объектеге бла юйлеге ток келирча болгъанды.

Алиса ТАРИМ,

Элбрус муниципал районну администрациясыны пресс-службасыны таматасы.

Шимал Кавказ
кюн сайынКъарачайда жангы
маданият арагъа

Къайсынны аты аталлыкъды

КъЧР-ни Башчысы Темревланы Рашит белгили малкъар эмда совет поэт Къулийланы Къайсынны аты Къарачайда ишлене турган маданият арагъа аталлыкъны юсюнден Instagramda жазгъанды. Аны юсюнден ТАСС билдиреди. Поэт къарачай-малкъар тилин бла адабиятны айнытыугъа бир да болмагъанча улуу къланы салганды, ол бююнюлукде да чынты таулуу белгиси болгъанлай къалады, деп чертенди регионну оноучусу.

Махачкъаладан Дубайгъа -
тюсюнлей учуу

FlyDubai авиакомпания Дагыстанны ара шахарыны бла Дубайны араларында хауа жол аччанды. Биринчи самолёт Махачкъаладан Бирикген Араб Эмиратланы ара шахарына 31 октябрьде уччанды. «Дагыстан» информация агентствонун билдиргенге кёре, самолётла Дубайгъа хар ыйыкъ сайын бараз эмда ыйык кюнледе, андан а геуюрге эмда байрым кюнледе учарыкъдыла. Жолну ары бла бери бек учуу багъасы 17,5 минг сомду. Учхан адам биресине 7 килограмм жюк алыргъа эркинди. Бизнес-классда уа жол хакъны 60 минг сомгъа жетдирирге дейдиле.

Къыстырыкъ ахчадан

школлагъа 3,7 миллиард сом

Шимал Кавказгъа резерв фонддан 3,7 миллиард сом бёлюннгенди. Ол регионлада 5,5 минг жери бла 13 школ ишлерге деп берилгенди. Ахчаны иги кесегин Чечен Республика аллыкъды. Кавказны ишлери жаны бла министерствонун пресс-службасындан REGNUM информация агентствонун билдиргенлерине кёре, республикада беш жангы школда 2280 окъуу жер кърарыкъдыла.

Дагыстанда да 1340 жери бла тёрт школ ачыллыкъды. Ставрополь крайда уа 500 жери болган окъуу юй жангырыллыкъды.

Миллет ашарыкъланы
усталары сайлангандыла

Ингушетияда Халкъны бирлигини кюнюнде миллет ашарыкъланы "Чапильг-2017" деген фестивалы бардырыллыкъды. Аны кезуонде тишируула хычинге ушаган тёрели ингуш ашарыкъланы (чапильгни) бишириуде усталыкъларын кёрюзтюрюкдюле, деп билдиргенди республиканы туризм жаны бла комитетини пресс-секретары Марем Оздоева "Интерфакс-Юг" агентствого. «Андан сора да, биз гитче эмда орталыкъ бизнесни къатышуулары бла татлы ашарыкъланы ярмаркасын къраргъа мурат этебиз. Дагыда конкурс бардырып, юй бийчелени бла профессионалланы араларында бек татуулу чапильгни биширгенлени сайларыкъбыз», - дегенди Марем.

Осетинлилени тёрелери

«**Осетинлилени** баш совети» деген халкъла аралы жамауат кымылдау Владикавказда сьездин бардыргъанды. Анга Россейни торлю-торлю регионларындын мингге жууукъ адам къатышханды. Жууукъ эмда узакъ тыш къралладан, Юг Осетиядан да келген эдиле келише.

Сьезде осетин тилин сакъларгъа бла айнытыргъа кереклисини юсюнден айтылгъанды. ЮНЕСКО гунч болуп барган тиллени тизмесине къошханы себепли, аны кыйгысын болжалгъа салмай этерге тийишлиди, дегендиле жыйылганла бир аууздан. Ала дагыда республикада Тукъум советле да къраргъа ону эткендиле, ала башха жумушла бла бирге, аманлыкъчыла бла да ишлерле деген муратда.

Байламлыкъланы кючлей

Ингушетияны Башчысы Юнус-Бек Евкуров, Россейни бла Сауд Аравияны бизнесменлери тюбешиулеринде сёлеше, республика королевство бла аш-азыкъ чыгаруу эмда аны тышына жиберуу жаны бла бирге ишлерге хазыр болгъанын билдиргенди.

- Сауд Аравияны инвесторларына товарла чыгаруугъа майданла бёлюрге кюлбүздан келиликди, - деп, ол республикада "баш жерле эмда промышленный майданла да болгъанларын белгилегенди, деп билдиреди ТАСС.

Информация агентстволаны билдирулерине кёре **ТЕКУЛАНЫ Хауа** хазырлагъанды

Шагьырейленуу

Ала ёксюз, сакъат эм ата-аналары къарамай къойган сабийле тургъан интернатлагъа баргъандыла, алада халны кёргендиле. Ахырында уа «Кюн шахарда» координация советлерини жыйылуларын бардыргъандыла. Анга КъМР-ни Правительствосуну башчысыны орунбасары – билим беруу, илму эмда жаш тёлёню ишлери жаны бла министр Нина Емузова, урунуу, иш бла жалчытыу эм социал айнытыу министр Тюбейланы Альберт, Парламентни Урунуу, социал политика эмда саулукук сакълау жаны бла комитетини члени Беслан Назранов къатышхандыла.

Сабийлени эркинликлери жаны бла уполномоченныйле «Кюн шахарны» жаратхандыла

Алай ары дери ала республиканы Сабий юйюнде болгъандыла. Ол специализацияланган учрежденияды, анда балаланы багъарча, саулукуларын тюзетирча, социал жашауа юйретирча битеу онгла, керекли оборудование да бардыла. Тёрт бёлөм ишлейди. Биринчиси – паллиатив болушлукъ этген - 2014 жылда ачылгъанды. Мында бир кереге беш гитчеге къараргъа жарайды. Алай бёлөм Шимал Кавказда бизден башха жерде жокъду.

Сабийлик эм реабилитация бёлөмледе 60 эм 50 балагъа къаралады. 2017 жылны аллында уа алгъадан болушлукъ этиу бёлөм да къуралгъанды.

Андан сора уполномоченныйле Нартаанда 5-чи номерли интернатха, Сабий-жаш тёлё спорт-адаптив школгъа бла Сабийлени эм жаш тёлёню чыгъармачылыкъ юйюне баргъандыла. Аланы хар биринде омулдсменлеге сабийлени жашау-турмуш болумларыны, юйретуу къалай къуралгъаныны, сынаамларыны, жетишимлерини эм муратларыны юслеринден айтхандыла. Ахырында къонаклагъа сабий чыгъарма-

чылыкъны «Кюн шахар» академиясын кёргозтгендиле. Анда фахмулу сабийле бла къалай ишленгенлерини юсюнден халпарлагъандыла, тюрлю-тюрлю кружоклагъа элтгендиле.

Ызы бла жыйылуу да башланганды. Аны ача, Къабарты-Малкъарны Башчысында сабийлени эркинликлери жаны бла уполномоченный Светлана Тлинова РФ-ни Президентинде сабийлени эркинликлери жаны бла уполномоченный Анна Кузнецованы буйругъу бла республиканы Сабий-жаш тёлё спорт-адаптив школуна директору Александр Кулюшинге бла Нартаанда 5-чи номерли интернат-школну коллективине ыспас къагъытла берилгенлерин билдиргенди.

Жыйылууда жаш адамлагъа ала интернатдан чыкыгъандан сора болушлукъ этиуге аслам эс бёлөннгенди. Светлана Тлинова бюгонлюкде Кавказда ёксюз, ата-аналары къарамай къалгъан сабийлени саны азая баргъанын эсгертгенди. Аны бла байламлы ёксюзле тургъан юйленди, интернат школланы квалификацялары тюрлендиле, аланы орунларына со-

циал приютла, общежитияла, сабий садла, реабилитация арала къураладыла. Ёксюз балаланы юйорлеге алгъан ата-анала кебюрек болгъанларын да белгилерчады. Алай, жарсыу гъа, къыялары болгъанланы алыргъа артыкъ бек сыймегенлерин да айтыргъа керекди, дегенди.

- Алай эм уллу жарсыу интернатланы бошاپ чыкыгъанланы артада жашаулары къалай къуралгъанды. Бу жаны бла законодательство да тынгылы жарашдырылмагъанды. Учреждениядан чыкыгъанлай, ала кеп тюрлю тыйгъычлагъа тюбейдиле, алагъа медицина, юридический, социал, право эм башха жаны бла болушлукъ керек болады. Кебюсю шухлукъну кеслерича ёксюзле бла жюрютюрге кюрешедиле. Бизни борчубуз а ала жашауда абынмазча, къыйналмазча, усталыкъ алып, ишге кирирча этерге, фатарла бла жалчытыуду. Ол мурат бла биз сабийлени турмушлары юйордегине ушарча этебиз, аланы волонтер къымылдаулагъа, башха ишлеге къатышдырабыз, - дегенди Светлана Тлинова.

Бу жаны бла республикада къаллай сынаам жыйылгъаныны юсюнден Нина Емузова айтханды. Ол билдигенге кере, ахыр беш жылда республикада ёксюзлени саны 237-ге азыракъ болгъанды, 2013 жылда 1620 ёксюз болган эсе, быйыл ала – 1383 эдиле. «Выпускниклени кеслерин шёндоюгу жашауа жарашдыра биллирге юйретууно системасын игилендириу барыбызгъа да бек магъаналыды. Бусагъатда бу проблема бла интернат учрежденияланы арасы, усталыкъ билим берген учрежденияла, коммерциялы болмагъан организацияла, медико-психолого-педагогика ара эм башха структурала кюрешедиле», - дегенди ол.

Министр билдиргенге кере КъМР-де фатар алыргъа кезилерин 1364 ёксюз сакълайдыла. «Ахыр юч жылда федерал, кесибизни бюджетден да аха алып, 306 фатар бергенбиз. 2017 жылда 180 адам фатар къоллу болгъандыла, алай бла бу жаны бла жетишимле бардыла. Экинчи къыйын проблема усталыкъ беруу эм иш бла жалчытыу бла байламлыды. Ахыр беш жылны юсюнден айтханда, 144 выпускник профессионал билим аладыла, бюгонлюкде бу жаны бла артыкъ жарсыу жокъду», - дегенди Нина Емузова.

Ол интернатны бошاپ чыкыгъан сабийлени къауумлагъа

юлешгенди. Биринчилери социал жашауа терк юйренедиле, аланы итинулюккери барды, окуйдула, ишлерге кюрешедиле. Башхалары уа тюзеламайдыла. Ала бла энчи иш бардырылады. «Былайда дагъыда бир шартха эс бурурчады: интернатлада тёлёле бла ёсгенле бардыла – аммала бла аппала, артада аланы сабийлери бла тудукълары. Ала юйор жашауу алай ангылай да болурла, ол себепден интернатланы квалификацияларын тюрлендирип башлагъаныбызда, аладан

ныны, ахшы сынаамларыны юсюнден билдиргенди. Аны выпускниги – Шимал Кавказ федерал университетни журналистика факультетини студенти Анастасия Алексахина уа аны айтханына шагъатлыкъ этгенди. «Интернатда бизни тышында къалай жашаргъа кереклисине, бир тюрлю проблема чыкыса, аны къайда эм къалай тамамларгъа боллугъуна, кеп башха затха да юйретген эдиле. Аны ючюн устазларыма бек ыразыма», - дегенди ол.

Кеслерини сынаамларыны

кеп тарыгыу да келген эди. Бюгонлюкде республикада юч кадет школ, санатор-агъач школ, быллай башха учрежденияла къуралыдыла, сёзсюз, ёксюзле эм къыйын жашау болумгъа тюшген юйордеген сабийле турурча интернатла да къалгъандыла», - дегенди министр.

Ызы бла Нартанны 5-чи номерли интернат-школуна директору Алисултан Алишанов алада иш къалай къуралгъа-

юслеринден Волгоград областан уполномоченный Нина Болдырева, Адыгейдан Александр Ивашин, Шимал Осетия-Аланиядан Артур Кокаев, Дагъыстандан Марина Ежова айтхандыла. Жыйылуу ахырында докладлагъа кере резолюцияны проект къабыл кёрюлгенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.
Суратланы Артур
ЕЛКАНОВ алгъанды.

Итогла

Кемчилликле туура этилгендиге, борчла салынгандыла

КьМР-де Ич ишле министерствону коллегиясыны жыйылыуунда ведомство быйыл январь-сентябрь айлада тамамлаган ишлени эсеплери чыгарылгандыла. Аны полицияны генерал-лейтенанты **Игорь Ромашкин** бардырганды, деп билдиргендиге бизге ведомствону пресс-службасындан.

Кенгешге ич ишле органланы районлада бөлүмлерини башчылары, министерствону бөлүмлерини таматалары да кыатышкандыла. Жылны алдындан бери озгач тогуз айны ичинде толтурулган жумушланы колеринден баш докладны министрни орунбасары полицияны полковниги **Назир Мамжеев** этгенди. Аны айтканына кере, ич ишле органланы кылулукчулары право низамны эм жамауат кыорккыуусулукну жалчытууга баш магана бергендиге. «Власть органла, жууаплы ведомствола бла бирге тамамланган профилактика мадарланы хайырындан Кыабарты-Малккарда криминоген халны тапландырырга кы-

лубуздан келгенди», -дегенди ол. Сөзлерине шагъатха быллай шартланы белгиле этгенди: тогуз айны ичинде республикада аманлыкканы саны 11,5 процентге азайгандыла, ол санда уллу эм бек уллу бузуклыккыла - 4,7 процентте, мурдарлыккы - 13,6 процентте, талауурла - 60 процентте.

Жамауат кыорккыуусулук эм жолда жюриуюно жоруккылары кыалай сакланганларыны юслеринден КьМР-де МВД-ны полициясыны башчысыны орунбасары **Роберт Керефов** эмда УГИБДД-ны таматасыны кыулугун толтурган **Юрий Нароев** докладла этгендиге.

Полицияны жер-жерли бөлүмлерини башчылары оператив-излеу ишде тубеген чырмауланы, кемчилликлени юслеринден айткандыла. Жыйылыуу ахырында келир кезиуде тамамларга тийишли жумушла сюзюлгендиге. Ич ишле министр Игорь Ромашкин аланы толтурууга жууаплы кыулукчулары белгилегенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима
хазырлаганды.

РАЙОН ЖУМУШЛА

Тирликни эсеплери чыгарыладыла

Терк районну администрациясында бардырылган кенгешде быйыл муниципалитетте тирлик жыйыу ишн эсеплери чыгарылгандыла. Аны бла бирге кюзюккеле себиуюно, мюлккюно приватизация этиуюно, урунууно юсюндон да селешингенди.

Эл мюлк эмда муниципал жерле жаны бла управленианы башчысы Олег Наурузов айтханнга кере, районда кыылкылыланы оруу, чеплеуюно, картофну, тахта кегетлени жыйыу толусунлай бошалганды. Шендю уа нартох орулады. Быйыл кюнню халы аграрийлеге артыкк улуу себеллик этмегенликке, 198,5 минг тонна мизреу эм кыудору жыярга кыолдан келгенди. Аладан бир гектардан орта эсеп бла 55,5 центнер алыннганды. Нартохно жыйыу да бошала турады дегге боллуккыду. Аграрийле кеп кыалмак 30 минг гектардан 173 минг тоннадан артыкк жыйгандыла. Шендю уа районда кюзюккелени себиуге хазырлануу барады: 20 минг гектар жер сюрюлгенди, башха жумушла да тамамланылдыла.

Кенгешде муниципалитетни

иелигинде болган мюлккюно сатыуу эмда жашырын урунганланы санын азайтыууно юсюндон да кысыха айтылганды. Биринчисине кере, быйыл барыны да багъасы 5,6 миллион сом болган онбир объект сатылырга керек эди. Жыйылыуда айтылганыча, бююнлюккге аны юсю бла жалаанда 3,2 миллион сом келгенди. Жашырын урунганланы юсюндон айтханда уа, жылны алдындан бери 537 адам бла тийишли келишимле этилгендиге, энтта да 145 инсан

а энчи предпринимательчела налог службага эсепге тургандыла.

Районну администрациясыны башчысы Муаед Дадов эл мюлккюно урунганлагга, бегирек да жерчилик бла кыоршенлеге, мюлкклерин, сабанларын да кыйын табиыгъат болумла салган хата-палахладан сакыларча страхование этерге чакырганды. Кыалган темаланы юсю бла да тийишли рекомендацияла этгендиге.

Бизни корр.

КЪОШАКЪ БИЛИМ БЕРИУ

Робототехниканы

жашырынлыккылары – школ дерследе

Билим берииу жаны бла кырал стандартха тийишлиликке жангы компьютер технологияланы айнытыуга, конструктор эм проект-тинтиу ишлени сингдириуге аслам эс бөлюнеди. Ол кыуучуну билимин есдюрюрге, жашау кыолайлыккын есдюрюрге да ахшы себеллик этеди.

Бююнлюккде орта школда робототехника жаны бла кыошакъ халда бардырылган дерсни магъанасы есе барады. Аны хайыры бла информатика, математика, технологияла, физика, химия эм биология илмулагга да сабийле асламыракъ эс бурадыла. Тырнауузну 5-чи номерли гимназиясында да быллай дерс тири бардырылады. Аны юсюндон бизге учрежденианы таматасы Моллаланы Фатима быллай айтады:

- Ал кезиуде школда сабийлени конструированияга эмда техника моделированияга юйретебиз. Анда LEGO «WeDo» конструктор хайырланылады. Ол онеки тюрлю модель ишлерге онг береди. Кыуучула да энчи юлгюле кыуурагга боллуккыдула.

Школну биринчи эм орта классларында кыууганла «Моделирование роботов» деген курсну етедиле. Аны дерслери кыйыныракъдыла. Мында оборудованианы орунуна LEGO «MindstormsNXT» конструктор хайырланылады. «ПервоРоботNXT» конструктор а устазга дерсни толуракъ ачыккыларга, жангы затланы да жик-жиги бла билдирге, аны бла бирге кыуучуланы сейирлерин кыозгарга себеллик этеди. Мында да конструкторну кесеклери бла тюрлю-тюрлю модельле кыуурашдырырга онг барды. Быллай затланы хайыр-

ланы тюрлю-тюрлю илмуланы араларында байламлыккылары кыуучулагга игирек ангыларга болушады.

Тамата школда уа электив курс бардырылады. Программирование дерс да теренирек берилип башлайды. Робототехника конструкцияла уа андан да кыйыныракъ боладыла. Дерсле тинтиу халда бардырыладыла. Кыуучула кеслери жаратхан модельлени кыуурай-

алимлени бу жаны бла ишлерине эмда башха проектлеге да эс бурганлай турлуккыдула, деп ышанабыз.

Бююнлюккде, хар бөлүмде да производствону жангыртууга аслам эс бурулуп тебирегенде, инженерлеге да сурам есе барады. Кеп жерледе адамны орунуна роботла ишлейди. Келир заманда уа кыйын эмда адамны саулугуна кыорккыуу ишлени толусунлай ала

дыла, ол ишлерик программадыла да жарашдырадыла.

Робототехника жыйырма биринчи емюрно технологиясына саналады. Кыуучуланы бирге ишлерге, аланы билимлерин, чыгармачылыккы хунерликлерин айнытырга да болушады.

Быллай курсланы етген сабийле, сөзсюз, техника жаны бла тенглеринден эсе билимлик боллуккыдула, жангы компьютер технологиялага,

тамамларыкыдыла. Адамланы борчлары уа жалаанда аланы кыураган эмда бузулсала, ремонт этген боллуккыду. Ма ол себелден бизни кыралыбызны билим берииу системасыны баш борчларындан бири - робототехникадан тынгылы специалистле хазырауду.

Анатолий ТЕМИРОВ.
СУРАТДА: гимназияны кыуучулары робототехника бла шагъырейленедиле.

Акция

Хорламны паркына юч жюзден аслам терек кыошулганды

КьМР-ни Табиыгъат байлыккыла эм экология министерствосуну, Кыабарты-Малккарны агъач питомнигини, «Нальчикни агъач мюлккю» кырал учреждениаланы башламчылыккылары бла, Нальчикни администрациясыныКультура, Физкультура, Спорт эмда жаш тюрлюно ишлери жаны бла управлениалары да кыатышып, республиканы ара шахарында «Жаша, агъач!» деген битеуроссей акция бардырылганды.

Быйыл ол алтынчы кере бардырылады. Кеси да Россейде Экологияны жылына аталганды. Аны баш магъанасы - бизни кыралыбызны агъач байлыккыларын сакылауга эмда кыбейтиуге жамауатны эсин бурууду.

Акцияга сагъынылган министрствону, башха ведомство-

ланы, жамауат эм жаш тюрлю организацияланы келечилери, волонтерла, школчула - битеуда эки жюзден артыкк адам кыатышканды. Кыонаккылары санында «Авиалесоохрана» предпритияны (Москва ш.) башчысыны орунбасары Николай Ковалев, ВНИИ «Экология» кырал учрежденианы экология проекте жарашдырыу бөлүмюно тамата специалист Алексей Омельянок да бар эдиле.

Алай бла бу ишни кезиуюнде 2-чи Тамань дивизия орамда Хорламны паркында юч жюзден артыкк терекчи (кыйын, юрге, кызыл эмен) орнатхандыла, - деп билдиргендиге министрствону пресс-службасындан.

Бизни корр.

ЮЙОР

Насыплы ана, огъурлу амма

Орта бойлу, жарык бетли Аминатха 90 жыл болганды деп киши да айтырык тойюлдо. Аны огъурлу къарамы жюрегини хошлугуна шагъатдыла. Манга мынчакъларын да санай хапар айтхан заманда да, ышаргъанлай турду.

- Мен кесими жашаууму къбюсюн гитчелигимден окъуна къара иш бла байламлы этип келгенме. Ол заманнга кере жаланда тёрт класс окъууум бла колхоз къурулушха, элде жамауат жумушлагъа къатышханма, халкъны арасында ангылатыу ишни бардырып да тургъанма,- дейди хурметте тийишли огъурлу тиширйу.

Уллу Ата журт урушну кезиуонде уа ол тенг къызлары бла бирге чалгы чалып, мал аш хазырларгъа тири къатышханды. Фронтха деп, тонла тигип, жюн чындайла, къолкъапла эшип, аскерчилеге жибергенди. Атасы Махмут болгъан отрядха таша жолла бла аш-азык жюрютюп, партизанланы юс кийимлерин жууп тургъанды.

Партизан отряддан Василий Фёдорович Тимонин къыйын аууругъанда уа, Аминат бла аны анасы Фатимат, саусузгъа бир айны ичинде къарап, къолларындан келгенча бакъгъандыла. Саусузну хали игиге айлангъандан сора уа, анга тиширйу быстырла кийдирип, къабырлагъа баргъан сылтау бла аны элтип, кесини отрядына къошхан эдиле.

Аминатны озгъан жашаууну къадарында болгъан тюрлю-тюрлю затланы бири биринден сейрлик кёрюне барадыла. Ол туугъан элинден кенге, Къызыл-Къая шахарда, шахтада ишлегенди, анда махтаугъа тийишли болгъанды, кеп багъалы саугъала да алгъанды.

Беш жашны бла эки къызы ёсдюрген, къыркъдан аслам туудукъгъа эмда аладан туугъанлагъа кез ачхан халал жюрекли анагъа бла аммагъа адамлыкъ даражасы, сабийлерин ариу къылыкълы ёсдюрюп, ол борчун намыслы толтургъаны ючюн уллу ыспас этилгенлей турады. «Ол жыллада эки сабийни ёсдюрген окъуна тынч тойюл эди. Алай бусагъатда да аналагъа сабийни аллында борчун кереклисича толтургъан бек къыйынды», - дейди кепню кёрген Аминат.

Аны тамата жашы Борис, Махачкъалада эл мюлк техникумну бошاپ, «Совет Малкъар» совхозда терек бахачылыкъ жаны бла агроном болуп талай жыл ишлегенди. Бусагъатда ол Биринчи Чегемде эл мюлк усталыгы бла уруанды. Кеси да

тёрт сабийни атасыды. Аминатны къызы Роза кесини къадарын Барамтада жашагъан Бёзюланы Омар бла байламлы этип, жети сабий ёсдюргенди, барысына да бийик билим бергенди. Розаны 12 туудугу да барды.

Юйорню ючюнчюсю Халимат а Нальчикни педагогика училищесин, уни-

тоном округну УФСБ-сыны таматасы да болгъанды. Бусагъатда «Роскосмос» къырал корпорацияда баш директорну къоркъуусулукъ жаны бла орунбасарыды. Юч жаш ёсдюргенди.

Алим да, университетни англиз тил бёлкюмн бошاپ, Москва шахарда ишлеп, бир жаш да ёсдюргенди. Юйорню

верситетни орус-малкъар бёлкюмн, аспирантураны да бошاپ, кеп жылланы кесини жашауун Огъары Малкъарны орта школунда орус тилден бла литературадан окъутуу бла байламлы этгенди. Ол эл Советни председатели болуп да бир къауум жыл ишлегенди. Орус эм малкъар тил жаны бла кеп тюрлю илму ишлери чыкыгъандыла. Биогюнлюкде да Халимат устазыкъл ишин кеси талай жыл директор болуп тургъан школда бардырады.

Хадис а Аминатны тёртюнчю сабийиди. Ол КЪМКЪУ-ну бошагъанлы бери да Биринчи Чегем элде жашайды. ПМК-4-де инженерлик ишин да бардыра, эки сабий ёсдюргенди.

Генерал-майор Къарчаланы Харун бла уа халкъыбыз саулай да ёхтемленеди. Ол Россейни ФСБ-сыны Академиясын бошاپ, Къоркъуусулукъны федерал службасында кеп жылланы ишлегенди, ФСБ-ны Оренбург областьда управленийсына башчылыкъл этгенди, Чукот ав-

бек гитчеси Жамал а Огъары Малкъарны 1-чи номерли орта школунда англиз тилден бла литературадан сохталарына 25 жылны кезонде дерсле берип тургъанды. Бусагъатда уа ол шахарда транспорт управленийны ишчисиди, эки сабийи да ёсе турадыла.

Мен элибизде бир огъурлу эм насыплы ананы – Къарчаланы Аминатны - жети сабийи болгъанын айтханма. Алай ол кесини жашына санагъан дагъыда биреу барды. Ол да былай болгъанды. 1973 жылны кюз артында, таулары туман къуршалагъан жауун ингирде, Аминатны баш иеси Къарчаланы Жикирия, малланы къош таба айландырып келе, бир къарыусуз жаш къыртышде аууп тургъанын кёреди.

- Сен мында не этесе? Кимсе? - деп сорады. Ол адам, ангыламайма дегенча, башын кючден-бутдан чайкъады. Жикирия кесини соруун орусча къайтаргъанда, «Мен Акакий Чирквианиме. Цана деген элден келгенме. Ыфчыкъдан

ары аууп, Сванетиядан, - деп ангылатады жаш.

Бир талай кюнню Жикирия анга къошда багъып, иги къарап, аягы юсюне салады, юйюне элтип, юйорю бла да танышдырады. Акакий, юйюне кетерни аллында, Жикириягъа: «Мен сизни атама санадым», - деп айырылады. Бир-бирни жюрютюп, барып-келип, ортада иги кесек заман озады. Кюнлени биринде уа Огъары Малкъар элге Ыфчыкъдан бир ненча адам тошеди. Ала Жикирияны Акакийни тоюна чакъыра келген адамла эдиле.

Эки кюнден а Цанада Малкъардан баргъан багъалы къонакъны намысына тойда кеп алгыш сёзле айтылгъан эдиле. Жикирия тау артындан къайта туруп, къонакъбайла анга сванлы эм малкъарлы юйорлени бир-бирлерине жууукъ болгъанларыны белгисине иери бла ат эм къама берип, къуанчлы халда ашыргъан эдиле. Андан бери Аминат бла Жикирия Акакийни кеслерини ёз сабийлеринден башха кёрмей жюрютедиле.

Насыплы ананы ахшы муратларына жетгени кезге кёрюнюп турады. Ол ёсдюрген сабийле бары да бир кибик тизгинлидиле, ариу къылыкълдыла. Аминат бла аны баш иеси Жикирия юйдегили болуп, бирге жашагъанлы да бир-бирни ариу кёрюп, балаларына да ол жаны бла юлгю болгъанлай келедиле. Ала, сабийлерин жамауатха, миллетге хайырлы адамла этер ючюн, заманларын, къарыуларын да аямагъандыла.

Алай ата-ананы кеси сабийликлери ёз балаларыныкъыча насыплы болмагъанды. Аминатны бла Жикирияны телюсю заманны кеп тюрлю сынауларындан этгенди. Бусагъатда аланы онгары, ётау къолайлары да заман излегенчады.

Жашауда хар адам да суратчыды десем, ёторюк болмаз. Хар ким кесини суратын кеси ишлейди – бояула бла угъай, этген ишлери бла, жашау жумушу бла. Андан адамла юлгю алырча болгъан эсе, ол намысха, сыйгъа тийишли эсе, насыплымма дерге эркинди. Жикирия бла Аминат да боллукъдула алай айтыргъа.

ГЕЛЯЛАНЫ ЛИЗА. Огъары Малкъар.

СУРАТДА: (солдан онгнга) Халимат, Геляланы Лиза, Аминат, Харун.

Башламчылыкъл

Кюз - чыгъармачылыкългъа кёллендирген кезиу

Белгилисича, кюз жазыучулары, назмучулары, художниклени эм музыкантланы кёллендирген кезиудю. Аны бетинде табийгъатны тамашалыгъын, мутхузлугуун, къудурет солургъа итингеннин эмда башха шартланы эслерге болады.

Кеп болмай Къабарты-Малкъар къырал университетде «Тизгинни тауушу» клуб къарап «Очей очарованье – поэзия осени» деген ат бла литература-музыка ингир болгъанды. Клуб быйыл окъуу жылны аллында КЪМКЪУ-ну илму библиотекасыны крае-

ведение эм чыгъармачылыкъл маданият бёлкюмнде, аны таматасы Александр Роголёвну башламчылыкългы бла къуралгъанды.

Ол кюн тюрлю-тюрлю бёлкюмни студентлери, аны бла бирге библиотеканы окъуучулары да орус классиклени: Константин Бальмонтну, Афанасий Фетни, Иосиф Бродскийни, Николай Заболоцкийни эмда республиканы закый поэти Къулийланы Къайсынны, къабартылы жазыучулары - Руслан Семёновну, Руслан Ацкановну эмда башхаланы кюзге жо-

ралангъан назмуларын окъугъандыла.

Орус тил бла литература бёлкюмню тёртюнчю курсуну студенти Алина Карова кеси жазгъан назмуну айтханды. Биринчи классланы окъуучулары Дарина Жилёва бла Дана Камбачокова да ингирге жарыкълыкъл къошхандыла. Кюз артына жоралангъан жырла да айтылгъандыла, къараучула къатышып конкурсла бардырылгъандыла. Хорлагъанла уа назму китапла бла саугъалангъандыла.

Аламат ингир ючюн кружокну келечилерине ыразылыкъл-

ын билдирип, библиотеканы таматасы Александр Роголев: «Кюз ол нени да ахыры угъай, аллыды. Алгъын заманада бир-бир халкъла жангы жылны бу кезиуде белгилегенди. Сизни клуб да кюз артында къуралгъан-

ды. Мындан арысында ол айный, жетишмилери бла къуандыра турсун», - дегенди.

Ахырында жыйылгъанланы Шопени кюз арты вальсына тынгыларгъа, чай ичерге чакъыргъандыла.

Бизни корр.

Ыйыктыгга гороскоп

4 ноябрьден 11 ноябрьге дери

КЪОЧХАР. Бу ыйыктыгга кесигизге сакъ болугуз. Кёп адам сизден болушлукъ излерикиди. Алай эм алгга кесигизни юсюнден сагыш этигиз, андан сора башхаланы жумушларына къарагыз.

ТАНА. Эрттеден бери кыйнап турган аурууларыгыз жангыдан кызгалыгыз болушлукду. Суйген адамыгызга ишекли болуп башларыксыз. Алай ыйыкны экинчи жарымында уа жорегигиз кыуанырыкды.

ЭГИЗЛЕ. Саулугузгга кыйгырмай турган кылыгыгызны кыюугуз. Ол жаны бла къарысуз болсагыз, башха затла сизни, баям, кыуандырмазла. Ыйыкны экинчи жарымында уа хайырлы танышула болушлукду.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Суйген адамыгызны хор атламына эс буруп турганыг-

зыны кыймайсыз. Ол аллай чекледен бек эрикгенди. Аны ючюн кёп даулашла да чыгадыла арагызда. Аны себепли кесигизни кьолда тутаргга кюрешигиз.

АСЛАН. Сиз хар иште да алчы болургга излейсиз. Алай кесигизни бир аз тыйсагыз иги эди. Атагызанагыз айтханнга тынгаларгга юйренгиз, керек заманда жууукларыгызны оюмларына да эс буругуз. Ыйыкны экинчи жарымында романтикалы тюбешуле саклайдыла.

КЪЫЗ. Сиз бу ыйыктыгга бек кёп хапарла эшитирге болушлуксуз, аладан жарымы жалган сёзледиле. Аны себепли хар бирине, хар кимге да ийнанып бармагыз. Ыйыкны ортасында бирлеге ачуланып кычырыгыз болушлуксуз. Бир аз

сабырлыкъ изленеди бу кюнде.

БАЗМАН. Жангы учууларыгыз кёп ахшы эсепге келтирликдиле. Ишигизде таматаларыгыз да сизге ахшы кёзден къарайдыла. Кёп болмаганалай жууук адамыгызны жанын да кыйнагансыз. Тилечигиз кечгинлик.

АКЪЫРАП. Сагыш этменлей бир энчи акылыгызны жашаугга кийирирге ашыгагыз. Аны эсеби сизни не хазна кыуандырыр. Аны себепли бир аз тёзююз, акылыгызны жыйгыз.

МАРАУЧУ. Кёп иш этерге итнесиз, алай заманыгыз жетишменлей кыйналасыз. Жамаут ишледен а бир жанына тургансыз. Баям, сизге бир кесек

солуу керекди. Жюрегигизни ырахатландырып, юйюрюгюзно тегерегигизге жыаргга кюрешигиз.

ТЕКЕМЮЙОЗ. Ийнанып, ышанып турган тенгигиз сизни алдаргга болушлукду. Аны бла шухулугузгга башха кёзден къарагыз. Ырыскы бла байламлы вопрослада да кишиге артык ышанмагыз.

СУУКЪУЙ. Уллу ишлеригизни, жумушларыгызны бир аз артдаракыгга кыюугуз. Таматаларыгыз бла даулашмагыз, жууукларыгызны да жанларын кыйнамазгга кюрешигиз. Алданмазча ич сезимигизге тынгылагыз.

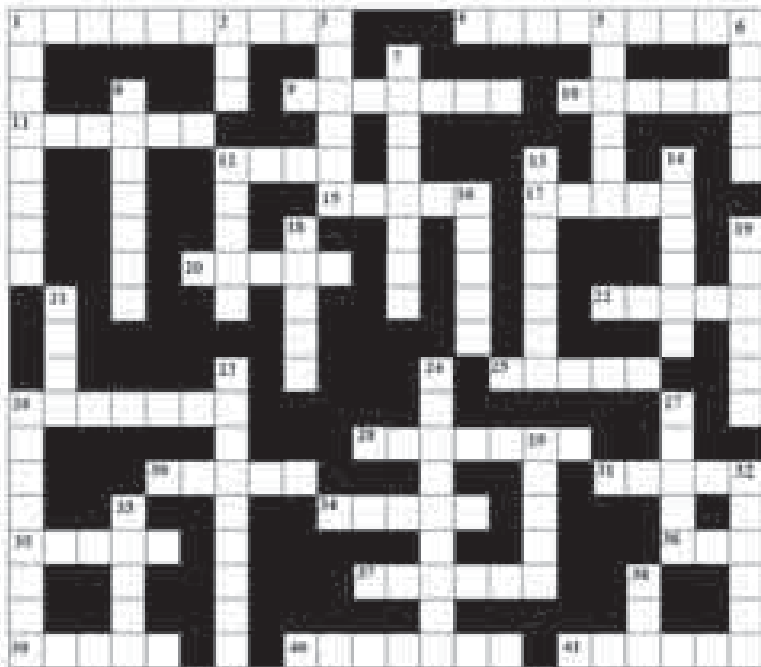

ЧАБАКЪЛА. Бу ыйыктыгга зачётла, экзаменле берирге атлансагыз иги болушлукду. Алдан эсе тамаллай турган уллу ишигиз бардыда, аны ахырына жетдирирге кюрешигиз. Бир нечча кюнден сейир адамгга тюбериксиз, эс буругуз анга.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 1. Поэт урушка тюбеген жер. 4. Анасыны аты. 9. Урушда ол кёкден аны бла тюшгенди. 10. Поэт аллай хомух болмаганды. 11. Тамата эгечини аты. 12. Атасыны аты. 15. Китабыны аты: «..... да алай ёседиле». 17. Шуху Апайланы 20. Аны юсюнден поэт таулу поэма жазганды. 22. Чегемде аны юйю. 25. Поэтни шыккычы устазы. 26. Аты юсюнден назму. 28. Урушну юсюнден белгили поэмасы. 30. Поэмасы: «..... сыбызгы». 31. Ана къарындашы Горда айтыучу проза жанр. 34. Китабыны аты: «.....». 35. Эки поэмасыны жигити, таулу кишини аты. 36. Поэтни бетинден урган жарык. 37. Юй бийчесини аты. 39. Назмучу аны кьолдан кетермегенди. 40. Китабы: «Адам. Терек.» 41. Ол поэтни назмуунда гылуучу кыгга минип барады.

ЁРЕСИНЕ: 1. Къачха керилген миф жигитни юсюнден назму. 2. Китап: «Жаралы ...». 3. Поэтни художник жашыны аты. 5. Китабы: «Юйюгюзге да!» 6. Къамагга аны да бергендиле поэтни назмуунда. 7. Алгыш тизгинлери: «....., кыуанч сизге, саула!» 8. Китабы: «Кёк». 13. Поэтни кыалам эгечи. 14. Кыргыстанда жашаган жери. 16. Къалам къарындашы, бахсанчы поэтни аты. 18. Назму жыйымдык. 19. Поэтни, башха тынч жерледе жаша дегенлеринде, халкы болган жерге – сюрюнне берганы. 21. Поэтни жашларыны анасыны аты. 23. Китабы: «Салам,!»

24. Газетде публицист кыулугу. 26. Биринчи назму басмаланган газет. 27. «Перекол» поэманы баш жигити Сааянны миллети. 29. Белгили поэма-

сы. 32. Ол жумушакъ затчыкъ поэтни арбазына тюшеди. 33. Китабы: «..... кызарайдыла». 38. Къайсын Шууга жаш эди, халкыбызгга уа ... эди.

ГАЗЕТНИ 204-ЧЮ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 5. Азанчы. 6. Алатау. 9. Шорпа. 10. Шабат. 11. Салам. 12. Ачкыч. 16. Басха. 18. Кызырлы. 19. Тынчлык. 20. Тыгырык. 21. Бычычы. 22. Асаба. 25. Ашыра. 30. Салта. 31. Къобуз. 32. Къурта. 33. Кыакыгыч. 34. Догъара.
Ёресине: 1. Азапчы. 2. Кырал. 3. Чабакъ. 4. Кыатапа. 7. Борч. 8. Чарх. 13. Хазырла. 14. Мылылык. 15. Кыыйрчы. 17. Сыбызгы. 23. Сван. 24. Батман. 26. Шуурт. 27. Рота. 28. Бохча. 29. Тууду.

Курорт

Тау этекледе лыжаларгга учкан сезон алгъаракъ жетди

Минги тауну тийресинде 5 ноябрьде тау лыжаларгга бла сноубордда учаргга суйгенлеге сезон ачылады. Ол быйыл тёрле кезиден бир ай алгга болганды.

Курортну хазырлау жаны бла ишле ахырына жетдириле турадыла. «Мир» станциядан Азаугга дери тийреде ратракла ишлейдиле. Трассала да кенгертилгендиле эмда жангыртылгандыла. Тикден учу да тынчыракъ болурча этилгенди.

«Мир» дери кюбюрчекли канат жол бла кётюрюрге болушлукду – аны эки ызында да профилактика ишле бардырыладыла.

Дагыда «ноябрьский» деген жангы тарифни айны ичинде хайырланыргга болушлукду. Ски-пассны бир кюннге багысы минг сом болушлукду. Прокатла да жангы сезоннга хазырдыла. Алада келиширик комплектени сайларгга эм лыжалардан неда сноуборддан сынган болса, болушургга хазырдыла.

Солуганланы кьоркыуусулукларына а кутхарыучу службала жалчытырыкдыла, Терс-Кьолда да шендюглолю медицина ара ишлейди. Минги таугга элтген жол да излемлеге керетап халгга келтирилгенди.

Ольга ПОГРЕБНЯК,

КъМР-ни Курортла эм туризм министрствосуну жамаут эм асламлы информация органла бла байламлыкъла жюрютюу бёлюмоню башчысы.

Газетни келир номери 8 ноябрьде чыгарыкды.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактору орунбасары
ТЕКУЛАНЫ Х.М.

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

АТТАЛАНЫ Жамал (баш редактор),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
МОКЪАЛАНЫ Зукура (бёлюмно редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (бёлюмно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагга «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагытта кьол салынады. 20.00 сагытта кьол салынганда.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА:

Османланы Хыйса - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфья - жууаплы секретарыны орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 4-чю бетле),
Муусукаланы Сакинат - (5, 6, 7, 8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 1401
Багысы 15 сомду

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспек, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru